

Vergaderjaar 2025–2026

36 125

Voorstel van wet van het lid Sneller tot wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie in verband met het laten vervallen van de bijzondere aanwijzingsbevoegdheid van de Minister met betrekking tot de uitoefening van de taken en bevoegdheden van het openbaar ministerie en enkele daarmee verband houdende wijzigingen (Wet verval bijzondere aanwijzingsbevoegdheid openbaar ministerie)

E

TWEEDE VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID¹

Vastgesteld 26 mei 2026

Inleiding

De commissie voor Justitie en Veiligheid heeft met belangstelling kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag² over het initiatiefvoorstel strekkende tot wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie (hierna: Wet RO) waardoor de bevoegdheden die de Minister van Justitie en Veiligheid (hierna: de Minister) heeft om zich te mengen in individuele strafzaken van het openbaar ministerie (hierna: OM) worden aangepast.

De leden van de fractie van de **PVV** wensen naar aanleiding daarvan enkele nadere opmerkingen te maken en vragen voor te leggen aan de initiatiefnemer en/of de regering. De fractieleden van de **BBB** en **Fractie-Beukering** sluiten zich aan bij de gestelde vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

Ambtelijke voorbereiding en escalatielijnen

De fractieleden van de **PVV** vragen de regering welk concreet escalatiepad openstaat voor de Minister wanneer hij signalen ontvangt dat het

¹ Samenstelling:

Beukering (Fractie-Beukering), Bezaan (PVV), Van Bijsterveld (JA21), Croll (D66), Dittrich (D66) (voorzitter), Doornhof (CDA), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Hartog (Volt), Janssen (SP), Kluit (GroenLinks-PvdA), Lievense (BBB), Van der Linden (VVD), Marquart Scholtz (BBB) (ondervoorzitter), Martens (GroenLinks-PvdA), Meijer (VVD), Nicolai (PvdD), Van den Oetelaar (FVD), Ramsodit (GroenLinks-PvdA), Recourt (GroenLinks-PvdA), Van Rooijen (50PLUS), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Talsma (ChristenUnie), Van Toorenburg (CDA), Veldhoen (GroenLinks-PvdA), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Vogels (VVD), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)

² Kamerstukken I 2025/26, 36 125, D.

OM in een gevoelige zaak onrechtmatig of politiek riskant handelt, maar een individuele zaak nog niet onherroepelijk is afgedaan. Is de initiatiefnemer bereid alsnog nader onderzoek te laten verrichten naar de interne procedures, gezien het erkende gebrek aan volledig zicht hierop?

Aanpassingen in werkafspraken en communicatiestructuren

Is onderzocht in hoeverre de dreiging van een formele aanwijzing invloed heeft gehad op de informele gespreksstructuren tussen het ministerie en het OM, en hoe die structuren veranderen nu die stok achter de deur wegvalt, zo vragen de leden van de PVV aan zowel de regering als de initiatiefnemer.

Kan de regering aangeven of er na de inwerkingtreding wordt voorzien in overgangsdocumenten, nieuwe protocollen of een evaluatiemoment?

Toezicht op het OM in individuele zaken

De fractieleden van de PVV constateren dat geen van de genoemde toezichtsmechanismen een proactief corrigerend karakter heeft jegens lopende individuele strafzaken. Hoe beoordeelt de initiatiefnemer dit democratisch-constitutionele tekort?

Hoe verhoudt de combinatie van deze mechanismen zich tot situaties waar het maatschappelijk belang van een strafzaak zodanig groot is dat het parlement toch ministerieel ingrijpen zou verlangen, zo vragen de leden van de PVV aan zowel de regering als de initiatiefnemer.

Uitvoeringskosten

Over uitvoeringskosten stellen de leden van de PVV-fractie de volgende vragen aan zowel de regering als de initiatiefnemer.

Is een formele uitvoeringstoets of bedrijfseffectentoets uitgevoerd? Zo nee, waarom niet, gezien de vereisten van artikel 3.1 sub c van de Comptabiliteitswet?

Heeft het OM expliciet bevestigd dat geen bijscholing, procedurele aanpassingen of aanpassingen van ICT-systemen nodig zijn na inwerkingtreding?

Rechtsbescherming bij onzorgvuldig OM-optreden

Op welke wijze kan een burger of bedrijf, dat meent slachtoffer te zijn van een ongegronde of disproportionele vervolging, sneller een correctie afdwingen dan via de huidige reactieve wegen,³ zo vragen de leden van de PVV-fractie aan zowel de regering als de initiatiefnemer.

Heeft de initiatiefnemer overwogen aanvullende rechtsbeschermingsmaatregelen voor te stellen, parallel aan dit wetsvoorstel?

Juridische lacunes in andere wetgeving

Is door de initiatiefnemer een systematische inventarisatie uitgevoerd van alle wet- en regelgeving die expliciet of impliciet verwijst naar de bijzondere aanwijzingsbevoegdheid of de gezagsrelatie tussen de Minister en het OM, en zo nee, waarom niet?

Kan de initiatiefnemer aangeven in hoeverre de Wet RO na dit voorstel nog intern consistent is, met name wat betreft de artikelen 127 en 128 die de gezagsstructuur beschrijven?

³ Artikel 12 Wetboek van Strafvordering.

Overkoepelende verdiepingsvraag

Tot slot stellen de leden van de PVV-fractie nog enkele overkoepelende vragen aan zowel de regering als de initiatiefnemer.

Wie is de eindverantwoordelijke instantie wanneer het OM aantoonbaar faalt in een individuele zaak met grote publieke impact, maar geen van de bestaande mechanismen snel genoeg of met voldoende gezag kan ingrijpen? Hoe is dit democratisch verankerd zonder de bijzondere aanwijzingsbevoegdheid?

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid zien de antwoorden van de initiatiefnemer en de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag **uiterlijk 23 juni 2026**.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Dittrich

De griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
De Graag